

1. Kaupunginvaltuusto

takia vapautusta ajaksi 2.6.—2.7., tilalle tuli varajäsen Storskrubb (15. 6. 444 §); vt Simosen anottua virkatehtävien ja ulkomaanmatkojen takia vapautusta ajaksi 19.10.—31.12. tuli tilalle varajäsen Nurminen (19. 10. 704 §); vt Talvelan anottua vapautusta sairauden ja ulkomaanmatkan takia tuli tilalle ajaksi 15.3.—15.4. varajäsen Hopeavuori ja ajaksi 27.4.—27.5. ja 5.10.—5.11. varajäsen Ahva (23. 3. 212 §, 27. 4. 335 §, 5. 10. 640 §).

Kaupunginvaltuusto kokoontui 21 kertaa; sen pöytäkirjojen pykäläluku oli 892.

Kaupunginvaltuuston kertomusvuonna käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

K a u p u n g i n v a l t u u s t o

Keskeneräiset aloitteet. Merkittiin tiedoksi, että v:n 1959 loppuun mennessä oli käsittelemättä 48 aloitetta, joita valtuutetut edellisinä vuosina olivat tehneet. Ao. selostuksessa mainittiin ne toimenpiteet, joihin aloitteiden johdosta oli ryhdytty (10. 2. 105 §).

K a u p u n g i n h a l l i t u s j a v ä l i t t ö m ä s t i s e n a l a i s e t l a i t o k s e t

Kaupunginhallituksen jäseniksi kertomusvuodeksi valittiin vtt Backman, Harkia, Jokinen, Järvinen, Lehto, Loppi, Meltti, Tuurna ja Östenson (13. 1. 5 §).

Kaupunginhallituksen ohjesäännön muuttaminen ja eräiden uusien virkojen perustaminen. Kaupunginvaltuusto oli v. 1930 päättänyt perustaa kaupunginhallituksen, johon tulisivat kuulumaan kaupunginjohtaja, neljä apulaiskaupunginjohtajaa ja yhdeksän vuosijäsentä. Huolimatta kaupungin suuresta kasvusta ja sen hallinnon tehtävien suuresta lisääntymisestä on kaupunginhallituksen jäsenten lukumäärä pysynyt samana n. 30 v:n ajan. Tästä on ollut seurauksena, että kaupunginjohtajien valmisteltavaksi ja valvottavaksi kuuluvien asioiden määrä on huomattavasti kasvanut. Työn tehostamiseksi ja asioiden perusteellisemmaksi valmistelemiseksi oli kaupunginhallitus ehdottanut kahden uuden apulaiskaupunginjohtajan viran perustamista. Kaupunginhallituksen virkamiesjäsenten ja vuosijäsenten suhteen ennallaan pysyttämiseksi olisi myös vuosijäsenten määrää lisättävä kahdella. Samalla olisi kaupunginkansliaan vielä perustettava kaksi uutta apulaiskaupungin-sihteerin virkaa. Kaupunginvaltuusto päätti

1) muuttaa Helsingin kaupunginhallituksen ohjesäännön 2 §:n 1 momentin näin kuuluvaksi: »Kaupunginhallitukseen kuuluu kaupunginjohtaja, kuusi apulaiskaupunginjohtajaa sekä yksitoista muuta jäsentä»,

2) perustaa kaupunginhallitukseen kaksi apulaiskaupunginjohtajan virkaa kaupungin virkasäännön 21 §:n 2 momentissa mainituin palkkaeduin,

3) perustaa kaupunginkansliaan kaksi 36. palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan kuuluvaa apulaiskaupungin-sihteerin virkaa ja

4) kehottaa kaupunginhallitusta, sen jälkeen kun sisäasiainministeriö on vahvistanut kaupunginhallituksen ohjesäännön muutoksen, tekemään kaupunginvaltuus-

tolle esityksen kaupunginjohtajiston tehtävien uudelleenjärjestelyn edellyttämästä muutoksesta kaupunginhallituksen johtosääntöön ja ehdottamaan, mistä ajankohdasta lukien nyt perustetut virat olisi täytettävä, sekä esittämään tarpeellisten lisämäärärahojen myöntämistä uudelleenjärjestelyn aiheuttamia palkkaus- ym. kustannuksia varten.

Ohjesäännön muuttamista koskeva asia alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettavaksi, joka vahvisti sen 31.12. (30.11. 797 §, kunn. as. kok. n:o 142).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti lisätä kaupunginhallituksen ohjesäännön 8 §:ään uuden 28) kohdan ja muuttaa 12 §:n 1) kohdan. Muutokset koskivat karttojen laatimispalkkioiden ja kuulutuskustannusten perimistä asemakaava- ja tonttijakoasioissa. Ministeriö vahvisti 8.8. ko. muutokset (15. 6. 470 §, 7. 9. 513 §, kunn. as. kok. n:o 88).

Vielä kaupunginvaltuusto päätti muuttaa kaupunginhallituksen ohjesäännön 4, 8, 12 ja 14 §:n. Muutokset koskivat irtaimen omaisuuden hankintaa ja luovutusta, verohelpotuksia ja rahatoimintaa johtavan kaupunginjohtajan toimivaltaa. Sisäasiainministeriö vahvisti 17.5. kaupunginvaltuuston päätöksen (13. 1. 36 §, 1. 6. 385 §, kunn. as. kok. n:o 49).

Kaupunginjohtajat. Kaupunginvaltuusto oikeutti kaup. joht. Lauri Ahon huhtikuun 1 p:stä alkaen kaupunginjohtajan virassaan lukemaan hyväkseen ikälisiä ja vuosilomaa varten $\frac{3}{4}$ Oy. Uusi Suomi -nimisessä yhtiössä kesäkuun 1 p:stä 1934 syyskuun 30 p:ään 1956 palvelemastaan ajasta (9. 3. 177 §).

Kaupunginkanslia. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa kaupunginkanslian avoimena olevan 36. palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan kuuluvan apulaiskaupunginsihteerin viran v:n 1961 alusta lukien em. palkkaluokkaan ja kielitaitoluokkaan kuuluvaksi talousarviopäällikön viraksi; perustaa kaupunginkansliaan samasta ajankohdasta lukien 32. palkkaluokkaan ja I kielitaitoluokkaan kuuluvan tiedotuspäällikön viran sekä muuttaa kaupunginkanslian johtosäännön 3 ja 4 §:n sekä 5 §:n 1 momentin. Muutokset koskivat kaupunginkanslian henkilökunnan kokoonpanoa, talousarviopäällikön ja tiedotuspäällikön valitsemista, viran pätevyysvaatimuksia ym. Vielä kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginkanslian johtosääntöön uuden 8 ja 9 §:n, johtosäännön pykäläjärjestystä vastaavasti muuttanut. Uusissa pykälissä määriteltiin talousarviopäällikön ja tiedotuspäällikön tehtävät (24. 2. 140 §, kunn. as. kok. n:o 17).

Kahden apulaiskaupunginsihteerin viran perustaminen, ks. s. 4.

Järjestelytoimiston työntutkimusinsinöörin virka päätettiin muuttaa virastotutkijan viraksi huhtikuun 1 p:stä lukien (23. 3. 221 §).

Hankintatoimistoon päätettiin v:n 1961 alusta lukien perustaa yksi 12. palkkaluokkaan ja yksi 11. palkkaluokkaan kuuluva toimistoapulaisen virka ja lakkauttaa yksi 11. palkkaluokkaan kuuluva painajan virka (1. 6. 394 §, 5. 10. 644 §).

Kaupunginarkistoon päätettiin v:n 1961 alusta perustaa 28. palkkaluokkaan kuuluva arkistonhoitajan virka ja 16. palkkaluokkaan kuuluva arkistojärjestäjän virka (7. 9. 526 §).

Asiakirjojen säilyttäminen, ks. s. 6.

Rahatoimisto. Uuden verotuslainsäädännön aiheuttaman rahatoimiston veronkanto-osaston toiminnan lopettamisen vuoksi kaupunginvaltuusto päätti lakkauttaa

1. Kaupunginvaltuusto

rahatoimistossa seuraavat virat, joiden palkkaluokka on merkitty sulkuihin viran nimikkeen jälkeen: toukokuun 1 p:stä lukien osastopäällikön virka (28), apulaistoi-mentajan virka (14), neljä toimistoapulaisen virkaa (12) ja vahtimestarin virka (13) sekä kesäkuun 1 p:stä lukien kaksi toimistoapulaisen virkaa (12), v:n 1961 alusta lukien apulaistoi-mentajan virka (14) sekä seitsemän toimistoapulaisen virkaa (12) (23. 3. 229 §, 16. 11. 770 §).

Em. toimenpiteen vuoksi toisiin virkoihin siirretyille erälle viranhaltijoille myönnettiin henkilökohtaisena palkanlisänä heidän saamansa palkan ja uuden viran palkkaluokan välinen erotus (27. 1. 68 §, 24. 2. 150 §, 9. 3. 192 §, 27. 4. 316 §, 7. 9. 561 §).

Erinäisten kunnallisiin arkistoihin kuuluvien asiakirjojen hävittämisestä syys-kuun 13 p:nä 1956 annetun sisäasiainministeriön päätöksen 4 §:n ja valtionarkiston syyskuun 17 p:nä 1960 päivätyn kirjelmän n:o 808 nojalla kaupunginvaltuusto päätti määrätä,

että rahatoimiston arkistosta saatiin hävittää määrätyt, v. 1932 ja sen jälkeisenä aikana syntyneet asiakirjat, ottamalla huomioon kustakin asiakirjaryhmästä erikseen annetut määräykset,

että rahatoimiston arkistosta saatiin hävittää vastaavanlaisia asiakirjoja v:lta 1920—1931, kuitenkin ainoastaan, mikäli kaupunginarkisto katsoo, että hävittäminen voidaan suorittaa virkatoiminnalle ja tutkimustyölle haittaa tuottamatta; edelleen valtuusto päätti oikeuttaa rahatoimiston ja kaupunginarkiston yhdessä ratkaisemaan, onko hävitettävä asiakirja-aineisto sisällöltään sellaista, että se on poltettava, vai voidaanko se asiakirjojen julkisuudesta annettuja säännöksiä loukkaamatta myydä jätepaperina.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi asiakirjojen säilyttämisen vähimmäisajat (19. 10. 690 §, kunn. as. kok. n:o 97).

Puutavara- ja polttoainetoimistolle myönnettiin oikeus myydä Heinolan telakka-alue laitteineen sekä Koskensaari-niminen hinaaja Heinolan Konepaja Oy:lle 4.5 mmk:n käteisellä maksettavasta yhteishinnasta ja muuten puutavara- ja poltto-ainejaoston määrättävillä ehdoilla. Samalla kaupunginvaltuusto päätti myöntää 500 000 mk:n määrärahan laiturin ja varastosuojan rakentamista varten Heinolan sahan alueelle ja 2.5 mmk moottorihinaajan uuden koneen hankkimista varten (9. 3. 187 §).

Revisiolaitos

Revisiovirastoon päätettiin v:n 1961 alusta perustaa 14. palkkaluokkaan kuuluva toimistoapulaisen virka (7. 9. 525 §).

Tilintarkastajien kertomuksen käsittelyn aika. Sisäasiainministeriöltä päätettiin pyytää, että v:n 1959 hallinnosta annettu kertomus sekä sanotun vuoden tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen saataisiin käsitellä viimeistään kertomusvuoden lokakuun aikana pidettävässä kaupunginvaltuuston kokouksessa. Sisäasiainministeriö suostui esitykseen, päätös 30.5. (11. 5. 347 §, 15. 6. 445 §).

Kaupungin v:n 1957 ja 1958 tilien tarkastus. Kaupunginvaltuusto päätti myöntää

vastuuvapauden v:n 1957 ja 1958 tileistä ja hallinnosta asuntotuotantokomitealle ja sähkölaitokselle (7. 9. 529, 530 §, 14. 12. 859 §).

Kaupungin v:n 1959 tilien ja hallinnon tarkastus. Vuositilintarkastajat olivat valinneet puheenjohtajakseen fil. maist. Matti Kalevan, varapuheenjohtajakseen ylikamr. Uuno Ahon ja sihteerikseen varat. Veikko Kanervan sekä jakautuneet jaostoihin, joista kukin sai tehtäväkseen perehtyä määrättyihin hallinnon haaroihin ja laitoksiin. Tutustuttuaan kaupungin v:n 1959 tilinpäätökseen sekä revisioviraston kertomukseen ko. vuodelta tilintarkastajat antoivat tilintarkastuskertomuksensa, jossa he totesivat aluksi, että kaupungin talouden kehitys oli v:n 1959 aikana muodostunut huomattavasti arvioitua paremmaksi. Tulot olivat nim. mainittuna vuonna kohonneet 623 mmk menoja suuremmiksi, edellisen vuoden tuloksen osoitettua menojen olleen 2 707 mmk tuloja suuremmat. Lisäksi oli tulopuolelle merkitty v:n 1957 säästönä 774 mmk, joten v:n 1959 tilinpäätös osoitti säästöä yhteensä 1 397 mmk. Lisäksi oli verontasausrahastoon siirretty 200 mmk ja käyttörahastoon 272 mmk. Kaupungin käteis- ja ennakkovarojen sekä talletusten yhteismäärä oli ko. vuoden päättyessä 83 % suurempi kuin vuoden alussa.

Suotuisa kehitys aiheutui pääasiassa työllisyysmenojen pienenemisestä ja eräiden tulojen voimakkaasta lisääntymisestä.

Tarkastuksia suorittaessaan tilintarkastajat olivat tehneet eräitä huomautuksia, jotka koskivat mm. Koskelan sairaskodin mahdollisuuksia saada valtionapua, metrotoimikunnan mietinnön II osan viipymistä, Salmisaaren voimalaitoksen ja Hanasaaren höyryvoima-aseman rakentamisen kokonaissuunnitelman puuttumista ja rakentamiseen ennaikaisesti sidottuja varoja, kaupungin vesikysymystä ja kaasulaitoksen harkitsematonta laajentamista. Edelleen tilintarkastajat olivat huomauttaneet, että hankinnoissa oli noudatettava annettuja ohjeita ja valvottava ohjeiden noudattamista. Kunnallisverojen jäämäperinnässä noudatettavaa järjestelmää eivät tilintarkastajat pitäneet tyydyttävänä.

V:n 1958 (ks. s. 9) tilintarkastusta käsitellessään oli kaupunginvaltuusto kehoittanut vuositilintarkastajia harkitsemaan kaupungin revisiotoiminnan tehostamista siten, että kaupunginvaltuusto voisi kunakin vuonna saada entistä täsmällisemmän selvityksen vuositilintarkastuksessa havaituista, kaupungin taloutta koskevista oleellisista puutteista. Asiaa harkitessaan tilintarkastajat olivat todenneet sen vaativan perusteellisen selvityksen ja ehdottaneet toimikunnan asettamista, jonka tehtäväksi annettaisiin harkita keinoja kaupungin revisiotoiminnan tehostamiseksi.

Saatuaan kaupunginreviisorin ja vuositilintarkastajien kertomuksissaan tekemien huomautusten johdosta ao. laitoksilta ja lautakunnilta selitykset, jotka se katsoi tyydyttäväksi, kaupunginhallitus antoi niiden johdosta myös oman lausuntonsa, jonka mukaisesti kaupunginvaltuusto sittemmin päätti vahvistaa kaupungin v:n 1959 tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden kaupunginhallitukselle ja muille tilivelvollisille v:lta 1959. Samalla kaupunginvaltuusto päätti kehottaa kaupungin asianomaisia hallintoelimiä kiinnittämään huomiota tilintarkastajien ja kaupunginreviisorin kertomuksissa esitettyihin ehdotuksiin ja huomautuksiin (24. 2. 133 §, 19. 10. 681 §, khn mtö n:o 12 ja 14).

Vuositilintarkastajat. Kaupunginhallinnon ja tilien tarkastajiksi kertomusvuodeksi valittiin kamr. Uuno Aho, pankinjoht. Aarre Alava, kauppat. maist. Stig

1. Kaupunginvaltuusto

Colliander, merkon. Erik Hautamäki, varat. Lars Homén, toim.joht. Matti Kaleva, varat. Veikko Kanerva, järjestösiht. Mauri Munter, toim.joht. Tarmo Sivula, järjestösiht. Lauri Suoranta, maist. Oiva Valtonen ja joht. Tyko Vanhala sekä varalle rva Mirjam Aalto, ekon. Olli Alho, kamr. Rauha Hasselblatt, kauppat. kand. Kurt Hjelt, toim. joht. Toivo Huttunen, taloudenhoit. Juhana Hämäläinen, joht. Yrjö Ihari, työnjoht. Erkki Kuusisto, puh.joht. Pentti Kymensalo, kontt.pääll. Eino Leino, varat. Harry Olsson ja kirj.pit. Maria Sinisalo (13. 1. 6 §).

Kiinteän omaisuuden tarkastajien kertomus. Kaupunginvaltuusto päätti, ettei kaupungin kiinteän omaisuuden tarkastajien kertomus v:lta 1959 antanut aihetta enempään toimenpiteisiin (19. 10. 680 §, khn mtö n:o 11).

Irtaimen omaisuuden tarkastajien kertomus. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti, ettei irtaimen omaisuuden tarkastajien kertomus v:lta 1959 antanut aihetta enempään toimenpiteisiin (19. 10. 679 §, khn mtö n:o 10).

Verotusviranomaiset

Viranhaltijat. Koska verovirasto 1.1.1960 lähtien muuttui valtion virastoksi, kaupunginvaltuusto päätti kertomusvuoden alusta lukien lakkauttaa seuraavat veroviraston virat, joiden palkkaluokka on merkitty sulkuihin viran nimikkeen jälkeen: verojohtajan viran (36), apulaisverojohtajan viran (33), kaksi sihteerin virkaa (32 ja 30), osastosihteerin viran (29), kolme osastosihteerin virkaa (18), kaksi apulaisosastonhoitajan virkaa (14), kuusitoista toimistonhoitajan virkaa (18), yhdeksän apulaistoimistonhoitajan virkaa (14), kirjanpitäjän viran (16), konekirjoitustoimiston toimistonhoitajan viran (15), konekirjoitustoimiston apulais-toimistonhoitajan viran (14), kirjaajan viran (17), apulaiskirjaajan viran (15), kolme toimistoapulaisen virkaa (13), kolmetoista toimistoapulaisen virkaa (12), kolme toimistoapulaisen virkaa (11), ylivahtimestarin viran (15) sekä kaksi vahtimestarin virkaa (13) (27. 1. 69 §).

Viranhaltijain ja työntekijäin palkka-, eläke- yms. kysymykset

3%:n palkankorotuksen suorittaminen kaupungin viranhaltijoille ja työsopimussuhteessa kuukausipalkalla oleville. Kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä mainitun palkankorotuksen sekä vastaavan tarkistuksen suorittamisen viranhaltijain, työsopimussuhteessa kuukausipalkalla olevien ja työntekijäin eläkkeisiin sekä muuttaa virkasäännön 21 §:n 1 momenttiin sisältyvän viranhaltijain palkkataulukon khn mietinnön n:o 4 liitteen 5 mukaiseksi 1.1. lukien. Samalla kehoitettiin kaupunginhallitusta antamaan eri laitoksille ja virastoille kehoitus ryhtyä Kaupunkiliiton toimiston yleiskirjeen n:o 10/8.3.1960 edellyttämiin työajan muutosta koskeviin valmisteleviin toimenpiteisiin, jotta aikanaan ko. asiasta mahdollisesti tehtävän päätöksen jälkeen uusia työaikoja voitaisiin välittömästi ryhtyä noudattamaan. Lisäksi kaupunginvaltuusto kehotti kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin vanhan palkkausjärjestelmän valinneiden opettajien saamatta jääneiden palkankorotusten maksamiseksi. Päätös maistraatin,

raastuvanoikeuden ja kaupunginviskaalinviraston eräiden viranhaltijain palkankorotusten osalta alistettiin oikeusministeriön vahvistettavaksi (11. 5. 362 §, khn mtö n:o 4, kunn. as. kok. n:o 46). Oikeusministeriö vahvisti em. päätöksen 29.8. (21.9. 607 §).

Merkittiin tiedoksi, että oikeusministeriö oli 17.3. vahvistanut muuttamattomana kaupunginvaltuuston v. 1959 (ks. s. 11) tekemän päätöksen maistraatin kunnallisneuvosmiesten ja kaupunginviskaalien palkkauksesta (27. 4. 298 §).

Eräitä vireillä olevia kuoppakorotuksia koskeva palkka-asia. Suomen Merimies-Unioni oli palkkalautakunnalle osoittamassaan kirjelmässä esittänyt, että sen jäsenistöön kuuluvien Helsingin satamatarkastajien, satamavalvojen ja vedenantomiesten peruspalkkoja korotettaisiin kahdella palkkaluokalla. Asiasta oli käyty neuvotteluja jo parin vuoden ajan, mutta ratkaisuun ei ollut päästy. Satamalautakunta oli puoltanut ko. virkojen palkkojen tarkistusta. Palkkalautakunnan mielestä olisi asia ratkaistava samanaikaisesti muiden kuoppakorotusesitysten kanssa. Suomen Merimies-Unioni oli sittemmin ilmoittanut, ettei satamajäänsärkijöiden miehistö osallistuisi 1.4. lähtien satamasta lähtevien ja sinne saapuvien laivojen avustamiseen. Työriitojen sovittelijan johdolla käydyissä neuvotteluissa tehtiin 5.4. sopimus, jonka kaupunginhallitus sitoutui saattamaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi. Kaupunginvaltuusto päätti, että vireillä olevien kuoppakorotusesitysten johdosta käytävät neuvottelut oli pyrittävä suorittamaan loppuun 30. 9. mennessä ja että em. kuoppakorotusesitysten johdosta mahdollisesti päätettävät korotetut palkat suoritettaisiin taannehtivasti 1. 7. alkaen. Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että Suomen Merimies-Unionin satamalaitoksen satamakonttorin eräiden viranhaltijain palkankorotusta koskeva ehdotus käsiteltäisiin samanaikaisesti muiden vireillä olevien kaupungin virkojen palkkojen korotusehdotusten kanssa (27. 4. 324 §).

Eräiden virkojen siirtämistä ylempiin palkkaluokkiin ja eräiden virkanimikkeiden muuttamisesta koskeva ehdotus. Sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto v. 1959 (ks. s. 11) oli päättänyt eräiden virkojen siirtämisestä ylempiin palkkaluokkiin ja eräiden virkanimikkeiden muuttamisesta, oli palkkalautakunnalle tehty lukuisia samaa asiaa koskevia esityksiä. Palkankorotusesityksiä oli tehty niin paljon, että katsottiin välttämättömäksi käsitellä esitykset samalla kertaa erillisenä kuoppakorotusesityksenä. Koska kaupunginvaltuusto oli jo aikaisemmin määrännyt, että neuvottelut oli suoritettava 30. 9. mennessä, ryhdyttiin viipymättä neuvottelemaan ao. viranhaltijajärjestöjen kanssa. Neuvottelujen aikana olivat kaupungin neuvottelijat todenneet, että useissa viroissa oli vanhentuneet pätevyysvaatimukset, taikka ne puuttuivat kokonaan, joten palkkauksen tarkistamisen ehdoksi oli eräissä tapauksissa asetettu sopivien pätevyysvaatimusten vahvistaminen. Vaikka tarkistukset yleensä olivat yhden palkkaluokan suuruisia, oli joissakin tapauksissa kuitenkin jouduttu myöntymään suurempiinkin korotuksiin. Toimistovirkojen palkkojen tarkistukset oli suoritettu toimistovirkojen pätevyysvaatimuskysymystä tutkineen komitean keräämää aineistoa hyväksi käyttämällä. Kaupungin neuvottelijat olivat ehdottaneet 527 viran palkkaluokan korottamista, mutta esitykset olivat koskeneet 4 000 virkaa. Esityksissä ei ollut otettu huomioon virkoja, joiden tehtävät lähiaikoina tultaisiin järjestämään uudelleen. Kaupunginhallituksen jätettyä asiaa koskevan esityksensä kaupunginvaltuustolle, kaupunginvaltuusto päätti hylätä esityksen (21. 12. 884 §, khn mtö n:o 24).

1. Kaupunginvaltuusto

Uuden työehtosopimuksen tekeminen kaupungin ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestön välillä. Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä Helsingin kaupungin ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestön välillä tehtävän työehtosopimuksen kaupunginhallituksen mietinnön n:o 5 liitteen n:o 3 mukaisena. Työehtosopimuksen alaisille työntekijöille saatiin suorittaa kertomusvuoden helatorstailta taannehtivasti työehtosopimuksen 7 §:n 5 kohdan mukainen korvaus (1. 6. 426 §, khn mtö n:o 5, kunn. as. kok. n:o 59).

Kaupungin ja Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosaston välinen työehtosopimus. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin ja Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosaston välisen työehtosopimuksen. Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että maataloustyöntekijöille suoritetaan taannehtivana palkankorotuksena 1. 1. alkaen todellisilta työtunneilta 7 mk tunnilta sekä että heille maksetaan ns. arkipyhien palkka myös kertomusvuoden helatorstailta ja II helluntaipäivältä (15. 6. 482 §, kunn. as. kok. n:o 67).

Satamajäänsärkijäin miehistöä koskeva työehtosopimus. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä tehtäväksi kaupungin ja Suomen Merimies-Unionin kesken kaupunginhallituksen ehdottaman kaupungin satamajäänsärkijäin miehistöä koskevan työehtosopimuksen (13. 1. 40 §, kunn. as. kok. n:o 38).

Viranhaltijan eläkkeen myöntäminen. Liikennelaitoksen entisen 35. palkkaluokan konepajapäällikön tp. viran haltijana oli ollut dipl. ins. Veikko Martola, joka sittemmin 18. 11. 1958 alkaen oli ollut laitoksen teknillisen suunnitteluosaston osastopäällikön viransijaisena viran täyttämiseen 31. 5. saakka. Viransijaisuudesta oli hänelle maksettu henkilökohtaisena lisänä 35. ja 33. palkkaluokkien välinen erotus. Mainittu virkasuhteen päätyttyä oli ins. Martola välittömästi siirtynyt Ruskeasuon hallien rakennustoimikunnan alaisiin tehtäviin työsopimussuhteeseen 1. 10. 1962 saakka, irtisanomisaika 1 kk, ja lisäksi siten, että hänen aikaisemmat palkkaetunsa eivät pienentyneet. Mikäli ins. Martolan eläke hänen uuden työsuhteensa päättymisen jälkeen määrättäisiin työntekijäin eläkesäännön perusteella, olisi se jonkin verran pienempi kuin viranhaltijain eläkesäännön mukaan määrättyinä. Mikäli asianomaista ei olisi palkattu työsopimussuhteeseen, olisi hän joutunut eroamaan ilman omaa syytään ja tällöin saanut eläkkeen viranhaltijain eläkesäännön perusteella. Kaupunginvaltuusto päätti, että ins. Martolalle saatiin hänen työsuhteensa kaupunkiin päätyttyä myöntää eläke viranhaltijain eläkesäännön perusteita noudattaen (1. 6. 398 §).

Myönnetyt ylimääräiset eläkkeet. Seuraaville viranhaltijoille myönnettiin ylimääräinen eläke: ent. osastonhoit. Katri Ahoselle 5 690 mk 1. 7. lukien (30. 11. 825 §); työnvälitystoimiston ent. osastonhoit. Viljam Ahtiolle 21 190 mk 1. 2. alkaen (5. 10. 669 §); Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ent. opettajalle Inga Hannénille 37 910 mk 1. 10. lukien (30. 11. 825 §); ent. tp. kansak. op. Miina Järviselle 1. 1. lukien ylimääräinen eläke, joka on 32 % hänelle kulloinkin maksettavasta valtion ylimääräisestä eläkkeestä (16. 11. 781 §); rakennusviraston aputyönt. Abel Laukkaselle 6 930 mk 1. 3. lukien ja ent. tp. verovalmistelijalle Aarne Röngälle 6 370 mk 1. 4. lukien (27. 4. 326 §); ent. kotisairaanhoidtajalle Kerttu Suomiselle 13 180 mk 1. 4. lukien (5. 10. 669 §).

Leskieläkkeitä myönnettiin seuraaville henkilöille:

Eläkkeensaajan miesvainaja			Eläkkeensaaja	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Virasto tai laitos, jossa viimeksi toiminut	Nimi	Virka tai toimi			
Palolaitos	Heino, Toivo (1. 6. 428 §)	palokorpraali	leski	1. 4.1960	8 710
Vesilaitos	Lehtinen, Kaarlo (13. 1. 41 §)	putkenasentaja	leski	1.11.1959	6 000
Sähkölaitos	Malin, Karl (23. 3. 238 §)	asentaja	leski	1. 1.1960	14 460
Raastuvanoikeus	Nyman, Alfred (27. 4. 326 §)	oikeusneuvosmies	leski	1. 3.1960	51 800

Evätyt eläkeanomukset. Kaupunginvaltuusto ei katsonut olevan syytä myöntyä niihin ylimääräisen eläkkeen saantia koskeviin anomuksiin, joita olivat tehneet kaasulaitoksen neuvoja Edith Ahlstedt (7. 9. 593 §); leskirouva Martta Ahvenainen (2. 11. 730 §); alaikäinen Pirkko Honkonen (27. 1. 79 §); aputyöntekijä Jenny Laiho (21. 9. 627 §); ent. yövartija Johannes Lampinen (21. 9. 627 §); leskirouva Laila Lund (11. 5. 363 §); leskirouva Laila Pajalin (11. 5. 363 §); raitiovaununrahast. Martha Palmi (1. 6. 428 §); aputyöntekijä Anna Puchalsky (21. 9. 627 §); aputyöntekijä Väinö Puustinen (7. 9. 593 §); leskirouva Selma Skottman (16. 11. 781 §); leskirouva Sylvi Turunen (7. 9. 593 §).

Veroviraston ent. yövartija Johannes Lampinen oli kaupunginvaltuustolta anoutanut ylimääräisen eläkkeensä tarkistamista ja oli kaupunginvaltuusto 21. 9. hylännyt anomuksen. Päätöksestä oli asianomainen valittanut lääninhallitukseen. Koska asiassa ei ollut esitetty mitään uutta, oli kaupunginhallitus esittänyt valituksen hylättäväksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen (30.11. 821 §).

Eläkesäännön muuttamista koskeva vt Vanhasen ym. aloite päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (7. 9. 605 §).

M u u t a s i a t

Helsinki-päivän vieton järjestäminen. Kaupunginvaltuusto päätti, että Helsingin perustamisen vuosipäivää 12. 6., vuosittain vietetään erityisenä kaupungin nimikkopäivänä, Helsinki-päivänä, että päivän tarkoituksena on tarjota kaupungin asukkaille tilaisuus tutustua kotikaupunkinsa kunnalliseen toimintaan, sen eri laitoksiin ja virastoihin, historiaan ja muistomerkkeihin sekä tarjota heille viihtymystä erilaisen yleisötilaisuuksien muodossa, että kaupunginhallituksen tulee vuosittain vahvistaa Helsinki-päivän ohjelma ja myöntää järjestelyä varten tarvittavat varat yleisistä käyttövaroistaan sekä että kaupungin virastojen ja laitosten tulee pyrkiä järjestämään erilaisten merkkitapahtumien vietot, kuten uusien rakennusten vihkimiset, uusien katujen liikenteelle avaamiset yms. tapahtuviksi Helsinki-päivänä (30. 11. 796 §).

Komitean asettamisesta Helsingin kaupungin ja valtiovallan välisten suhteiden selvittämiseksi olivat vt Hakulinen ym. tehneet 27. 4. aloitteen, jossa mm. huomaut-

1. Kaupunginvaltuusto

tivat, etteivät Helsingin kaupungin ja valtiovallan suhteet olleet kehittyneet toivotulla tavalla huolimatta siitä, että helsinkiläiset mm. maksavat valtion veroista yli 40 %. Esimerkkinä siitä, että mainittuja suhteita ei ole hoidettu tarkoituksenmukaisesti, olivat aloitteentekijät maininneet vuokrasäännöstelyn purkamiskysymyksen, jossa kaupunginhallitus, kaupunginvaltuuston päätöksestä huolimatta, ei ollut voinut ottaa minkäänlaista kantaa, vaikka säännöstelyn purkaminen sosiaalimenojen osalta merkitsisi kaupungille entistä suurempia rasituksia. Tällaisen epätietoisuuden poistamiseksi olisi suhteet valtiovaltaan periaatteessa selvitettävä ja asetettava komitea ko. tehtävää suorittamaan. Kaupunginhallitus oli todennut, että suurkaupungin kasvaessa kustannukset määrätyistä kunnallisista palveluksista nousivat suhteettomasti sen vuoksi, että pääkaupungin kunnallisiin kustannuksiin kuului paljon sellaisia menoeriä, jotka eivät koskeneet vain ao. kaupunkia, vaan myös lähialueita ja osittain koko maata. Kaupunginhallituksen mielestä aiheutuivat suurimmat hankaluudet voimassa olevasta lainsäädännöstä ja sen tulkinasta. Kun lainsäädäntö ei kuulunut kaupungin toimivaltaan, vaan oli sitä koskevat esitykset tehtävä Kaupunkiliiton välityksellä, ei aloitteessa tarkoitettulla kaupungin asetettavalla komitealla olisi mahdollisuuksia vaikuttaa kehityksen suuntaan. Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan olisi tärkeämpää jatkuvasti pitää esille tulevilla tapauksissa yhteyttä ao. valtion viranomaisiin sekä edelleen tehostaa mainittua yhteydenpitoa. Myöskin tiedotus- ja valistustoimintaa olisi tehostettava. Samaten olisi kaupunginvaltuuston jäsenenä toimivilla kansanedustajilla hyvät edellytykset antaa eduskunnassa ja sen valiokunnissa objektiivisia ja tosiasioihin perustuvia tietoja pääkaupungista sekä sen tehtävistä ja tarpeista. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä selostetun riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (27. 4. 338 §, 2. 11. 735 §).

Toimikunnan asettaminen selvittämään kaupungin niitä maksuja, jotka on sidottu muiden kaupunkien kanssa tehtyihin keskinäisiin sopimuksiin. Vt Hakulinen ym. olivat v. 1959 (ks. s. 16) tekemässään aloitteessa todenneet, että satama-, teurastusym. maksut oli yleensä määritelty Helsingin ja muiden kaupunkien kesken käydyissä neuvotteluissa. Tällainen menettely oli ollut ymmärrettävää silloin, kun Helsinki suhteellisen pienenä kaupunkina ei ollut kilpailukykyinen muiden kaupunkien kanssa. Teollisuuden ja kaupan yhä enemmän keskittyttyä Helsingin alueelle ei ollut enää tarpeellista pyrkiä hankkimaan uusia yrittäjiä kaupunkiin tämänlaatuisilla eduilla. Aloitteentekijät pitivät tärkeänä mm. kaupungin harjoittaman satamamaksuja koskevan tariffipolitiikan selvittämistä. Samalla olisi selvitettävä, olivatko kaupungin eri virastojen perimät toimituskirjamaksut hintatasoa vastaavat. Kyseisiä asioita selvittämään olivat aloitteentekijät ehdottaneet toimikunnan asettamista. Satamalautakunta oli huomauttanut, että satamalaitos kantaa satamaliikenteeseen liittyvästä toiminnasta julkisoikeudellisia maksuja, joita ovat tuulaaki, satamamaksu ja liikennemaksu tahi yksityisoikeudellisia, joihin kuuluvat satamalaitteiden käyttämisestä ja sataman liikennöitsijöille suoritettavista palveluksista perittävät erilaatuiset korvaukset, kuten koneellisten tavaransiirtolaitteiden käyttömaksut, laiturihuoltomaksut ym. Satama- ja liikennemaksutaksat ovat yhtenäiset eri kaupungeissa ja vahvistaa ne sisäasiainministeriö kunnallislain 107 §:n mukaisesti. Helsingin sataman kautta kulkee vuosittain n. 50—55 % koko maan tuonnista sen arvon mukaan laskettuna ja tullataan Helsingissä kaikkia tullitariffissa mainittuja

tavaroita, kun taas muiden satamien kautta tuodaan yleensä vain harvoja tavaryhmiä. Helsingin sataman kantamat yksityisoikeudelliset maksut ovat yleensä huomattavasti muita korkeammat, mikä aiheutuu Helsingin sataman korkeammasta teknillisestä tasosta. Maksujen ja tariffien on yleensä todettu vastaavan kustannustason nousua. Lisäksi Suomen Satamaliitto aikoi lähiaikoina ehdottaa liikennemaksujen korottamista. Vielä satamalautakunta oli viitannut vt Laineen ko. asiaa koskevan aloitteen johdosta v. 1958 (ks. s. 93) antamaansa lausuntoon, koska lautakunta katsoi silloin esittämänsä näkökohdat ja perustelut edelleenkin asiallisiksi ja oikeaan osuneiksi.

Teurastamolautakunta oli huomauttanut, että teurastamojen maksut oli Suomen Kaupunkiliiton suosituksen perusteella vahvistettu yhtäläisiksi, joista paikkakuntien kalleusluokituksen perusteella sallittiin 5—10 %:n suuruiset poikkeamat. Koska teurastamot katsottiin liikelaitoksiksi, olivat eri kaupungit viime aikoina kuitenkin ryhtyneet soveltamaan erilaisia kannattavuusperiaatteita teurastamojen talouteen ja sen vuoksi oli Helsingin ja muiden kaupunkien teurastamojen maksuissa syntynyt eroavaisuuksia. Teurastamolautakunnan mielestä olisi teurastamojen maksuissa pyrittävä soveltamaan samanlaisia tariffiperusteita ottaen kuitenkin huomioon kaupunkien kalleusryhmittymisen.

Edelleen oli kaupunginhallitus todennut, että toimituskirjoista perittävät lunastukset sekä asiakirjojen lähettämisestä kannettavat maksut oli v. 1959 (ks. s. 16) korotettu valtion vastaavien maksujen tasolle 1. 10. 1959 lukien. Kun muita kuin satamalautakunnan ja teurastamolautakunnan lausunnoissa mainittuja kaupungin perimiä maksuja ei voitu pitää sellaisina, että ne olisivat sidotut keskinäisiin sopimuksiin muiden kaupunkien kanssa, ei kaupunginhallituksen mielestä ollut aiheellista asettaa mainittua toimikuntaa. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (27. 1. 92 §).

Toimikunnan asettamista selvittämään eri liikelaitosten keskinäisiä taloudellisia suhteita koskeva vt Hakulisen ym. aloite päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (13. 1. 49 §).

Kunnallisvaalilain muuttaminen. Vt Mäkinen-Ollinen oli asiaa koskevassa aloitteessaan huomauttanut, että kansanedustajain vaaleista 30. 6. 1955 annetun lain mukaan suoritetaan vaalitoimitus, paitsi äänestyspaikoissa, myös eräissä sairaaloissa, kunnalliskotien sairausosastoissa sekä määrättyissä paikoissa ulkomailla. Sitä vastoin ei 8. 5. 1953 annetussa kunnallisvaalilaissa ollut otettu huomioon tällaista mahdollisuutta, joten aloitteentekijä oli ehdottanut, että kaupunginhallituksen tehtäväksi annettaisiin selvittää, minkälaiseen kunnallisvaalilain muutokseen olisi aihetta, ottamalla huomioon myös pääkaupungin erityiset olosuhteet. Samalla olisi sisäasiainministeriölle tehtävä ehdotus asiallisesti perustellun ja harkitun lainmuutoksen aikaansaamiseksi sekä laadittava likimääräinen arviolaskelma siitä, miten suuret kustannukset mainitusta lain muutoksesta Helsingille aiheutuisi. Kaupunkiliitto oli aloitteen johdosta ilmoittanut, että valtioneuvosto oli 3. 11. asettanut komitean, jonka tehtävänä on kunnallisvaalilain tarkistaminen ja ehdotuksen tekeminen mahdollisesti tarvittavista muutoksista. Kaupunkiliiton edustajan toimesta otettaisiin aloitteessa mainittu muutosehdotus myös harkittavaksi. Kaupunginhallitus oli todennut, että aloitteessa tarkoitettiin valtakunnallisen kysymyksen selvittämistä joten, koska valtioneuvosto jo oli asettanut komitean tutkimaan samaa asiaa,

1. Kaupunginvaltuusto

ei aloitteen tulisi antaa aihetta muihin toimenpiteisiin. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä selostetun riittäväksi selvitykseksi (16. 11. 786 §, 21. 12. 887 §).

Vaaliluetteloissa esiintyneiden virheellisyyksien poistamista koskeva vt Öhmanin aloite päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (5. 10. 675 §).

V. 1960 toimitettujen kunnallisvaalien tulosta koskeva kunnallisvaalien keskuslautakunnan ilmoitus merkittiin tiedoksi (16. 11. 758 §).

2. Rahatointa koskevat asiat

Obligaatiolainan ottaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ottaa 1 000 mmk:n obligaatiolainan, jonka maksuaika on 25 vuotta, kahdesti vuodessa maksettava nimelliskorko 7 % ja emissiokurssi 98.12 %. Korko ja kuoletus sidotaan elinkustannusindeksiin ns. puoli-indeksiehdon mukaisesti. Kaupunginhallitus oikeutettiin vahvistaaman yksityiskohtaiset lainaehdot ja laina hyväksyttiin käytettäväksi vesilaitoksen ja sähkölaitoksen sähköasemien, muuntamoiden ja voima-asemien rakennuskustannuksia varten. Päätös alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettavaksi (21. 12. 878 §).

Lainan ottaminen erältä rahalaitoksilta. Kaupunginvaltuusto päätti ottaa 100 mmk:n osavelkakirjalainan, vuotuinen korko 7¼ % siten, että laina on 50 %:sesti sidottu elinkustannusindeksiin (lokakuu 1951 = 100), lainan kuoletusaika on 25 v kunkin osavelkakirjan päiväyksestä. Kaupunginhallitukselle myönnettiin oikeus vahvistaa yksityiskohtaisemmat lainaehdot ja hyväksyttiin se käytettäväksi sähkölaitoksen investointimenojen rahoittamiseen. Ministeriö vahvisti 6. 5. kaupunginvaltuuston päätöksen (23. 3. 230 §, 1. 6. 386 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti ottaa erältä rahalaitoksilta 1 000 mmk:n osavelkakirjalainan sillä ehdolla, että lainan kuoletusaika puolelle lainamäärästä, eli 500 mmk:lle on 10 vuotta ja toiselle puolelle, eli samoin 500 mmk:lle 25 vuotta, että lainasta suoritetaan 7½ % :n korko, joka maksetaan kaksi kertaa vuodessa ja että kulloinkin erääntyvä korko ja kuoletus sidotaan elinkustannusindeksiin ns. puoli-indeksiehdon mukaisesti. Kaupunginhallitus oikeutettiin vahvistamaan yksityiskohtaiset lainaehdot ja hyväksyttiin laina käytettäväksi vesilaitoksen sekä sähkölaitoksen sähköasemien, muuntamoiden ja voima-asemien rakennuskustannuksiin. Päätös alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettavaksi (21. 12. 879 §).

Lainan ottaminen Postisäästöpankilta. Kaupunginvaltuusto päätti ottaa Postisäästöpankilta 100 mmk:n lainan, joka on maksettava takaisin 30. 11. 1969 mennessä, jonka korko on korkeintaan 2 ½ % yli Postisäästöpankin kulloinkin kuuden kuukauden irtisanomisen varassa oleville talletuksille maksaman koron ja joka on 25 %:sesti sidottu elinkustannusindeksiin, Postisäästöpankin 8. 9. 1960 päivätyssä kirjelmässä tarkemmin mainituilla ehdoilla. Laina hyväksyttiin käytettäväksi sähkölaitoksen investointien rahoittamiseen. Sisäasiainministeriö oli 15. 11. vahvistanut mainitun päätöksen (19. 10. 688 §, 30. 11. 790 §).

Lainan ottaminen Kesko Oy:ltä. Kaupunginvaltuusto päätti ottaa Kesko Oy:ltä yhtiölle Munkkisaaresta vuokrattavaan alueeseen liittyviä laitur-, syvennys- ja täyttämistöitä varten 100 mmk:n lainan enintään viiden vuoden maksuajalla ja siten, että lainan takaisin maksaminen suoritetaan neljänä kahdenkymmenenviiden (25)